

sarokhelyiségében feltártuk a 3. és 4. agyagpadlót (15–16. sz.), valamint a közöttük elhelyezkedő fekete faszenes, konyhai hulladékot tartalmazó réteget. A helyiségben hat kerekded alaprajzú gödröt is feltártunk. A déli palotaszárnytól É-ra az udvari szinteket tártuk fel. Idén bolygatatlan késő középkori rétegek is előkerültek, áttört mérműves kályhacsempe-maradványokkal. Elértük a falak alapozási szintjét, és előkerültek a korai (véltőleg Árpád-kori, és 14. századi) temetkezések megbolygatott csontmaradványai is.

A 46. sz. szelvényben az udvar 16–17. századi rétegeit bontottuk. A téglás, épülettörmelékes rétegből egyszer hornyolt gótikus boltozati bordatöredékek kerültek elő. A 47. sz. szelvényben nagy mélységben került elő a visszabontott Ny-i zárófal. A szelvény közepe táján egy részben elbontott bejárati nyílást találtunk. A déli szárkő in situ lábazati köve egykorú a falazattal. A kapunyílás déli oldalán megmaradt a rézsűsen szélesedő káva alsó kősora. A déli szárkő vélhetően második réteggövedet a kapunyílásba fordulva találtuk meg. A piramisos megállítási szárkő összetett gótikus profillal tagolt. A kapu É-i oldalából a faragott köveket kibontották, csupán a szárkő lábazati kövének lenyomata került elő. Utóbb a kapu elé téglából valamiféle építményt (farkasverem?) készítettek, alaprajzának tisztázására azonban nem kerülhetett sor.

Az É-i pincéről megállapítottuk, hogy É-i és D-i fala nem egykorú. É-i fala a belső vár többi külső falával együtt a gótikus periódusból származik, míg a déli fal a dongaboltozattal együtt utólagosan épült, horzsaköves riolittufa kőanyagából ítélve a 16. sz. első negyedében. Az É-i falhoz utólag széles aknát (tornyot?) építettek, melynek betöltéséből a 17. sz. első felére tehető kályhacsempék kerültek napvilágra. Az épületrész alaprajzának tisztázása jövőre maradt. A pince déli falában az udvarról induló, téglából kialakított lejáró csekély maradványai bukkantak elő. A pince betöltésében a 16–17. századi leletanyag mellett 19. századi kályhacsempék is előbukkantak, melyek bizonyítják az épületrész kései újrahasznosítását.

Leletanyag: kerámia és kályhacsempék, érmék, vaseszközök és fegyveralkatrészek a 15–17. századból, csekély textilmaradvány a 16. századból.

TOMKA GÁBOR

309. Ópályi, Homokbánya

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B

A területen 2005. március 17-én végzett terepbejáráson kevés bronzkori cserepet találtunk. Április 6–14. között megelőző feltárást végeztünk 347 m²-en.

A lelőhely egy É–D irányú dombháton fekszik, melynek főként az É-i részén sűrűsödtek az objektumok, közepe – ahol egy természetes mélyedés található –, valamint a déli végén gyakorlatilag üresnek bizonyult. A lelőhelyet egy, a dombhátat É–D irányban átvágó árok-
kal kutattuk. Összesen 12 objektumot tártunk fel, ebből

11 gödör és 1 árok. A gödrökből viszonylag nagy mennyiségű leletanyag került elő, melyek mind a kora bronzkorra datálhatók, ezen belül is a Szaniszló-csoport idejére.

NAGY MÁRTA

310. Ölbő, Főső-berek szer

(Vas megye) Ő, Ró, Á

Az épülő 400 kV-os Győr–Szombathely távvezeték 194. sz. oszlophelyén (Hrsz.: 019/4) található a lelőhely, központi része a Kőrös-patak felső teraszán van. Az oszlophelytől ÉK-re a kertek végében, illetve a kukoricásban igen sok kerámiát gyűjtöttünk az őskorból, római korból, Árpád-korból.

2005 júniusában a kutatás egy kb. 9×10 m-es területen folyt, a lelőhely központi részétől DNy-ra, szinte a Kőrös-patak árterében. A DNy-i oszlopláb helyén, a mai felszíntől kb. 55 cm-re a fekete öntéstalajban teguladarabok, állatcsont, állati koponya maradványa kerültek elő, valószínűleg a patak hordalékaként. Az ÉK-i oszlopláb területén egy kerek objektum feltárta került elő. Betöltése egyöntetű szürkés-vöröses iszapos. Valószínűleg egy kisebb kút lehetett, melynek tölcéses szája volt, lefelé a fala elég meredek. Az alját a feltörő víz miatt nem tudtuk megkeresni. Értékelhető leletanyag nem került elő belőle, így kora kérdéses.

FARKAS CSILLA

311. Örvényes, Hosszú rétek

(MRT 2. k. 35/5 lh.)

(Veszprém megye) Ró

A római kori villa területén végzett geofizikai felméréseket a golfpálya tervezett építése tette szükségessé. Szentlélek Tihamér részleges ásatását követően régészeti feltárás nem volt a területen, állandó rongálás, illetéktelen kutatások nyomai azonban felfedezhetőek voltak. A vissza nem temetett, védőtetővel ellátott I. sz. épület tetejét és falainak egy részét időközben elbontották. Szentlélek Tihamér közölt alaprajza az épületcsoport csak egy részének feltárájáról tanúskodik,¹⁴ s egyben arra is utal, hogy szükség lenne a már közzétett II–III. sz. épület alaprajzának felülvizsgálatára is.

A 2005. május 9–10-én végzett geofizikai felmérések alátámasztották a felszínen látottakat: a villához Balatonudvari felé újabb épületek csatlakoznak, az Örvényes felé látott és mért nagy halmot és talán kisebb halmokat a villa egyik temetkezőhelyével azonosíthatjuk, távolabb É felé újabb, esetleg földbe mélyített objektumokra mutató anomáliák jelentkeztek.

PALÁGYI SYLVIA

14 SZENTLÉLEKY T.: Az örvényesi bronzmécses. A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei 4. 1965, 105.